

Javna agencija RS za energijo

POROČILO
JAVNE AGENCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ENERGIJO O REALIZIRANIH PRIHODKIH OD
PREZASEDENOSTI IN NJIHOVI PORABI V
REPUBLIKI SLOVENIJI ZA OBDOBJE OD 1. JULIJA
2011 DO 30. JUNIJA 2012

Svet Javne agencije Republike Slovenije za energijo je poročilo
sprejel na 19. izredni seji (dopisna) 30. julija 2012.

Maribor, julij 2012

Irena Praček, univ. dipl. ekon.,
direktorica

po pooblastilu: Majda Paripovič, univ. dipl. ekon.
strokovna direktorica za ekonomsko regulativo

1 UVOD

To poročilo je izdelano skladno z določili Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju: Uredba ES 714/2009), ki v svojem 16. členu (Splošna načela upravljanja prezasedenosti) v točki 6 opredeljuje, da se vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezav, uporabi za naslednje namene:

- (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti; in/ali
- (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi.

V nadaljevanju navedeno določilo opredeljuje, da če prihodkov ni mogoče učinkovito porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b), se lahko ob upoštevanju odobritve regulativnih organov zadevnih držav članic uporabijo v najvišji vrednosti, ki jo določijo ti regulativni organi, kot dohodek, ki ga regulativni organi upoštevajo pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif in o takšni odobritvi obvestijo Agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev. Preostali prihodki se prenesejo na ločen interni račun, dokler jih ni mogoče porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b).

Prav tako je to poročilo izdelano skladno z določili Smernic za upravljanje in dodeljevanje razpoložljive prenosne zmogljivosti povezav med nacionalnimi omrežji (Uredba ES 714/2009 - Priloga 1), ki v poglavju 6 (Uporaba prihodka od prezasedenosti) v točki 6.5 opredeljuje, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, in kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni, ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in temi smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo vsebuje informacijo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2011 do 30. junija 2012. Prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije, kjer ima slovenski prenosni sistem povezavo s sosednjimi sistemi.

2 OPIS IZVAJANJA DRAŽB NA MEJAH REPUBLIKE SLOVENIJE

Področje dodeljevanja in uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju: ČPZ) v EU od 3. marca 2011 ureja Uredba ES 714/2009, ki med drugim zahteva obvezno uporabo tržnih metod dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

Smernice za obvladovanje prezasedenosti, ki so sestavni del Uredbe ES 714/2009, predvidevajo tudi uporabo koordiniranega dodeljevanja pravic uporabe ČPZ v osmih evropskih regijah. Glede na svojo geografsko lego je Slovenija vključena v tri regije, in sicer v regijo Srednja vzhodna Evropa (CEE), regijo Srednja južna Evropa (CSE) in sredi leta 2008 novoustanovljeno osmo regijo, ki obsega države Jugovzhodne Evrope. V praksi to pomeni, da meja z Avstrijo pripada regiji CEE, meja z Italijo regiji CSE, meja s Hrvaško pa tako imenovani osmi regiji.

V regiji CEE je v obdobju, ki ga pokriva poročilo, vse dražbe izvajala skupna dražbena hiša CAO, ki ima sedež v nemškem Freisingu. V regiji CSE je v tem obdobju vse eksplicitne dražbe izvajala dražbena pisarna CASC.EU, ki ima sedež v Luksemburgu. Izjema v tej regiji so bile dražbe za dan vnaprej na meji med Slovenijo in Italijo. Na tej meji je bila 1. januarja vzpostavljena spojitev trgov, kar pomeni, da so se vse zmogljivosti za dan vnaprej dodeljevale implicitno prek nastopanja na slovenski in italijanski borzi z električno energijo. Ker v tako imenovani osmi regiji skupno dodeljevanje ČPZ še ni vzpostavljeno, sta na meji med Slovenijo in Hrvaško razpoložljive ČPZ dodeljevala slovenski in hrvaški sistemski operater prenosnega omrežja. Slovenski sistemski operater je izvajal dražbe v smeri iz Hrvaške v Slovenijo, hrvaški sistemski operater HEP OPS pa v smeri iz Slovenije v Hrvaško.

V obdobju, ki ga pokriva to poročilo, je prišlo do pomembnega napredka predvsem v regiji CSE, v kateri so bila prvič uvedena skupna dražbena pravila za dve regiji, in sicer za regiji CSE ter Srednja zahodna Evropa (CWE). V regiji CEE še vedno ni uvedeno določanje in dodeljevanje ČPZ po novi metodi, ki bo temeljila na dejanskih pretokih moči v omrežju (angl. flow based - FB metoda). Razvoj dogajanja v tej regiji v obdobju, ki ga pokriva poročilo, gre v smer opustitve ideje o eksplicitnem dodeljevanju ČPZ s FB metodo za dan vnaprej in njene nadomestitve z regionalno spojitvijo trgov z uporabo FB metode. V istem obdobju v tako imenovani osmi regiji ni bilo doseženega nobenega napredka v smeri skupnega regionalnega določanja in dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

V obdobju od 1. julija 2011 do 30. junija 2012 so se na vseh treh slovenskih mejah, prek katerih so speljane čezmejne daljnovidne povezave, izvajale letne, mesečne in dnevne dražbe za proste ČPZ v uvozni in izvozni smeri. Razen dnevnih dražb na meji z Italijo so bile vse dražbe eksplicitne, kar pomeni, da so se trgovci potegovali za ČPZ ločeno od trgovanja z energijo.

V obdobju od 1. julija do 31. decembra 2011 so se razpoložljive ČPZ dodeljevale:

- na slovensko-avstrijski meji na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti za področje CEE regije,
- na slovensko-italijanski meji na podlagi Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-italijanski meji za leto 2011 – Skupna avkcijska pisarna – CASC,

- na slovensko-hrvaški meji pa na podlagi Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-hrvaški meji za leto 2011.

V obdobju od 1. januarja do 30. junija 2012 pa so se razpoložljive ČPZ dodeljevale:

- na slovensko-avstrijski meji na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti za področje CEE regije,
- na slovensko-italijanski meji na podlagi Pravil za dodeljevanje zmogljivosti prek eksplicitnih avkcij v srednje-zahodni evropski regiji (CWE), srednje-južni evropski regiji (CSE) in Švici, različica 1.0,
- na slovensko-hrvaški meji pa na podlagi Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-hrvaški meji za leto 2012.

Na podlagi novele Energetskega zakona iz leta 2010 sistemski operater slovenskega prenosnega omrežja pravila za dodeljevanje ČPZ objavlja le še na svojih spletnih straneh (www.eles.si) in ne več v Uradnem listu.

3 REALIZACIJA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Sistemski operater prenosnega omrežja je v obdobju od 1. julija 2011 do 30. junija 2012 realiziral 72.202.620 EUR prihodkov od prezasedenosti. V navedenih prihodkih je vključenih 18.188.018 EUR prihodkov iz naslova koordiniranih dražb, ki pripadajo sosednjim sistemskim operaterjem prenosnega omrežja (Terna, Verbund – Austrian Power Grid in HEP OPS). Glede na to je v obdobju od 1. julija 2011 do 30. junija 2012 sistemski operater prenosnega omrežja realiziral 54.014.602 EUR neto prihodkov od prezasedenosti. Navedeni prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na vseh mejah, in sicer:

v EUR	
MEJA	SKUPAJ julij 11 - junij 12
Avstrija	19.173.099
Hrvaška	3.627.373
Italija	31.214.130
SKUPAJ	54.014.602

Tabela 1: Realizirani prihodki od prezasedenosti v obdobju julij 2011 – junij 2012

4 PORABA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Iz podatkov systemskega operaterja prenosnega omrežja o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi uporabi za obdobje od 1. julija 2011 do 30. junija 2012 izhaja, da so prihodki od prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2011 do 30. junija 2012 namenjeni za vzdrževanje in povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi (Uredba ES 714/2009, člen 16, točka 6b) in kot dohodek, ki ga regulativni organ upošteva pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif (Uredba ES 714/2009, člen 16, točka 6 – drugi pododstavek).